

Moltes sentències fan justícia. Mai millor dit. Però no totes. Algunes són incomprensibles. D'altres, desconcerten. D'altres semblen injustes. Per què? Perquè als jutges només els controlen els jutges? Potser, però també perquè de vegades sembla que no s'estimin la llengua i els agrada embrutar les aigües per aparentar profunditat.

JUSTÍCIA DECISIONS POLÈMIQUES

Sentències qüestionables

Algunes resolucions judicials no s'entenen, desconcerten o causen greuges comparatius || Els juristes ho atribueixen a diverses causes, entre les quals hi ha l'ús d'un llenguatge hermètic

JOSEP GRAU

LLEIDA | Simeó Miquel, degà dels advocats de Lleida, imparteix classes a la facultat de Dret de la UdL i moltes vegades, el primer problema que té amb alumnes amb certa preparació jurídica —segon i tercer curs—, és que entenguin les sentències que analitzen a classe. No que entenguin els raonaments jurídics, sinó que sàpiguen simplement de què els parlen. A quin conflicte es refereix el jutge. Quin litigi ha motivat la sentència. Tan enrevessat, hermètic i endogàmic és el llenguatge d'algunes sentències que un de vegades, diu Miquel, arriba a la conclusió que les persones que les han redactat “no estimen la llengua”.

La conclusió de Miquel sorprèn amb la força de la veritat. No es deu estimar gaire la llengua quan es redacten deu folis que resulten incomprensibles per a la gent del carrer i, fins i

FRANCESC SEGURA

“La inseguretat del jutge jove sol compensar-se amb la supèrbia intel·lectual; això amb el temps es cura”

tot, per a persones amb certs coneixements jurídics com són els estudiants de segon i tercer curs de dret. Si el primer objectiu de la llengua és comunicar, algunes sentències no comuniquen res.

Els estudiants finalitzaran la carrera i aprendran —probablement, per desgràcia— a comprendre aquests textos indesxifrables, cosa que és una desgràcia perquè d'aquesta forma es perpetua l'endogàmia lingüística que allunya la justícia de la societat. El degà dels advocats lleidatans lamenta que algunes sentències estiguin redactades amb una llengua completament anacrònica. “De vegades intentem traduir escrits forenses al català i veiem que són intraduibles; primer caldria passar-los d'aquest castellà antiquat i hermètic a un d'actual i comprensible, i després, d'aquest al català.”

Barroquisme

Nietzsche fugia de les persones que necessiten embrutar les aigües per aparentar profunditat. Francesc Segura, president de l'Audiència de Lleida, no ho diu però admet que els jutges de vegades “enfosqueixen” els

Decisions que no s'entenen Vuit morts al caure un helicòpter ferralla: absolució

Imatge de l'helicòpter estavellat a Torallola. A dalt, els absolts.

El 14 de juny del 2002 es va estavellar un helicòpter a Torallola, al Pallars Jussà. Van morir els vuit ocupants. La tragèdia més gran a Lleida des de la catàstrofe ferroviària de Juneda el 1988. Nou anys després (nou anys després!) el cas va arribar a judici. Durant la vista es va constatar el que ja s'havia sabut durant la instrucció: que l'aparell era gairebé ferralla. I no només després d'estavellar-se. Una infinitat d'irregularitats administratives prohibien el vol d'un helicòpter que tot i així va volar i es va estavellar. Sentència: absolució per a tots els acusats. Vuit morts + helicòpter ferralla + absolució és un còctel pràcticament incomprensible per a una persona sense formació en dret. I aquest còctel, sens dubte, no es va entendre al carrer. Francesc Segura i Simeó Miquel no coneixen en profunditat aquest cas, però destaquen que la via penal no és l'única per impartir justícia. El president de l'Audiència diu que, de vegades, el justiciable truca a la porta equivocada, i el degà dels advocats creu que el món urbà ha perdut una certa cultura jurídica que sí que tenia abans el rural. El pagès, diu Miquel, acostumava a estar molt al corrent d'aquelles lleis que el podien afectar (les relatives a herències, pro-

pietats, separacions, etcètera). Tampoc coneix en profunditat el cas Torallola Josep Maria Tamarit, catedràtic de dret penal de la UdL, però també destaca que sovint es comet l'error de creure que la penal és l'única via que pot impartir justícia. Tamarit creu que per aquest motiu la llei de la Memòria Històrica, per exemple, s'ha quedat curta. Evidentment, seria absurd iniciar una causa penal contra persones

SIMEÓ MIQUEL

“El món urbà ha perdut una certa cultura jurídica que sí que tenia abans el món rural”

mortes (els responsables del franquisme). El final seria claríssim: una interlocutòria que declararia extinta la responsabilitat per defunció. “Però la justícia té altres vies per deixar clar que en el transcurs del franquisme es van cometre delictes de lesa humanitat, i no seria poca cosa per a les famílies de les víctimes”, apunta Tamarit. Potser era això el que buscava amb la seua causa l'exjutge Garzón, encara que la seua pirueta jurídica va arribar agafada amb agulles i podia semblar estrofolària.